

ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Παιδαγωγικό πλαίσιο και θεματική ενότητα

Ζητείται από τους ενδιαφερόμενους να σχεδιάσουν τη διδασκαλία τους με βάση τους παρακάτω παράγοντες:

Η διδασκαλία θα πραγματοποιηθεί σε τμήμα 25 μαθητών και μαθητριών Δημοτικού ή Γυμνασίου σε σχολείο εθελοντικής πόλης (50-60.000 κατοίκων).

Η διδασκαλία θα διαρκεί δύο διδακτικές ώρες (90 λεπτά).

Η διδασκαλία αφορά ένα δίωρο (1^ο ή 2^ο ή 3^ο) από την 1^η Θεματική Ενότητα από μία τάξη Δημοτικού ή Γυμνασίου.

1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

1. Δημιουργός του σχεδίου

Όνοματεπώνυμο: ΤΣΙΡΕΒΕΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

1.1 Βαθμίδα εκπαίδευσης, τάξη, Θεματική Ενότητα στην οποία αφορά η Διδακτική Πρακτική:

Πρωτοβάθμια

Δευτεροβάθμια

Τάξη στην οποία εφαρμόζεται: Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
Θεματική Ενότητα του ΠΣ την οποία υπηρετεί: 1.1 Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣΥΝΗ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΣΜΟ

1.2 Τίτλος σχεδίου διδασκαλίας(Θέμα)

«Υμείς έστε τὸ ἅλας τῆς γῆς» (Μτ 5, 13): Ιεραποστολή και Διακονία

1.3 Σκοπός & Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα του σχεδίου διδασκαλίας

Γενικός Σκοπός: Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν ότι η ζωή της Εκκλησίας είναι ένας διαρκής αγώνας για ενότητα και διακονία αυτού του κόσμου που αποβλέπει στη θεραπεία του κοινωνικού κακού και την υπαρξιακή σωτηρία του ανθρώπου, καθώς και να συνειδητοποιήσουν ότι η Εκκλησία εκφράζει τη μαρτυρία της με έναν τρόπο ζωής που μεταδίδει το μήνυμα του Ευαγγελίου σε τοπικό και οικουμενικό επίπεδο, με απώτερο σκοπό την καταλλαγή και την ειρηνική συνύπαρξη των λαών.

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι μαθητές να:

- 1) αναγνωρίζουν σε συγκεκριμένα παραδείγματα τη διακονία ως βασικό κίνητρο της Χριστιανικής ιεραποστολής
- 2) κατανοούν το οικουμενικό όραμα της Εκκλησίας ως πιστότητα στη διδασκαλία του Χριστού και να γνωρίζουν τους βασικούς σταθμούς της νεότερης ορθόδοξης Χριστιανικής μαρτυρίας καθώς και το διακονικό έργο της ιεραποστολής
- 3) διαπιστώνουν το εύρος και τη σημασία της Χριστιανικής μαρτυρίας και εντοπίζουν και αξιολογούν εκτροπές της Χριστιανικής ιεραποστολής
- 4) συναισθανθούν ότι το πνεύμα σεβασμού, συμπιλώσης και ανοιγματος προς όλους τους ανθρώπους βρίσκεται στον πυρήνα της Χριστιανικής πίστης και διδασκαλίας
- 5) γνωρίσουν σύγχρονες περυστώσεις σημερινών προσώπων από τον Χριστιανισμό που μετέφρασαν σε εμπνευσμένη πράξη την πίστη τους

1.4 Εμπλεκόμενοι Στόχοι και Επάρκειες της Τάξης

Με βάση τα Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα του σχεδίου αναφέρετε από το ΠΣ ποιους Γενικούς Στόχους και Επάρκειες της Τάξης υλοποιεί το σχέδιο διδασκαλίας:

- 1) την οικοδόμηση ενός στιβαρού μορφωτικού πλαίσιου/πεδίου γνώσης και κατανόησης του Χριστιανισμού και της Ορθοδοξίας ως πνευματικής και πολιτιστικής παράδοσης της ΕΛΛάδας και της Ευρώπης αλλά και ως ζωντανής πηγής έμπνευσης, πίστης, ηθικής και νοηματοδότησης: για τον κόσμο, τον άνθρωπο, τη ζωή και την ιστορία.
- 2) Τη δημιουργία των προϋποθέσεων και την προσφορά των ευκαιριών, ώστε οι μαθητές να αναπτύξουν ικανότητες και επάρκειες –αλλά και διαθέσεις και στάσεις- που χαρακτηρίζουν τον θρησκευτικά εγγράμματο άνθρωπο, καλλιεργώντας παράλληλα την ηθική και κοινωνική του ευαισθησία.
- 3) Την ανάδειξη του οικουμενικού χαρακτήρα της Χριστιανικής ταυτότητας πέρα από εθνοπολιτισμικές και κοινωνικοπολιτικές διαφορές.
- 4) Την κριτική προσέγγιση των αντιφάσεων της παρουσίας του Χριστιανισμού στον κόσμο.
- 5) Την αναγνώριση της ανθρωπιστικής διάστασης της Ορθοδοξίας και του Χριστιανισμού.
- 6) Τον εντοπισμό των θεολογικών διαστάσεων σε συγκεκριμένα δείγματα καλλιτεχνικής δημιουργίας
- 7) Την καλλιέργεια διερευνητικής σκέψης και στοχαστικο-κριτικής ικανότητας με την ταυτόχρονη προαγωγή του διαλόγου και την προτροπή για επικοινωνία μεταξύ των μαθητών/τριών.
- 8) Την έκφραση αισθητικής ευαισθησίας και την καλλιέργεια της φαντασίας των μαθητών/τριών με τον ανάλογο σχεδιασμό και την οργάνωση δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων που εμπνέονται από την ειρήνη και την καταλλαγή στον κόσμο.
- 9) Τη χρήση ποικίλων μεθόδων εργασίας ερευνητικής, διαλογικής, βιωματικής και συνεργατικής μορφής, καθώς επίσης ποικιλία μέσων και υλικών.

1.5 Προτεινόμενη Εκπαιδευτική Μέθοδος

Αναφέρετε μόνο επιγραμματικά χωρίς να αναλύετε

Διδακτική Μέθοδος :

Ποικιλία διδακτικών και μαθησιακών δραστηριοτήτων, εναλλαγή μεθόδων σε ένα πολυτροπικό περιβάλλον με πολυμεσικό υλικό, μεικτές μορφές μάθησης καθώς και με έμφαση στη συμμετοχική, διερευνητική και ανακαλυπτική μάθηση.

Τεχνικές:

Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, TPS, μεικτές εφαρμογές, ιστοεξερεύνηση μέσω διαδικτύου (έρευνα με ΤΠΕ), εννοιολογικός χάρτης μέσω του λογισμικού «Cmap tools», στρογγυλή τράπεζα, ζωγραφική, δραματοποίηση, μουσική δραστηριότητα, χρήση ιστολογίου (διδασκαλία - μάθηση - δημοσίευση εργασιών).

2. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ανά στάδιο

2.1 Γενική Περιγραφή

Στάδιο 1: Αναζήτηση των αιταρχών και της σημασίας της διακονίας στην ιστορία της Εκκλησίας. Προσπάθεια αναγνώρισης του σύγχρονου διακονικού έργου των εκκλησιαστικών κοινοτήτων στην οικουμένη.

Τεχνικές μάθησης: Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, TPS, μεικτή μορφή διδασκαλίας, προβολή

εικονικού υλικού, ιδεοθύελλα (brainstorming), αναζήτηση στοιχείων και φωτογραφιών μέσω του διαδικτύου

Στάδιο 2: Ιεραποστολή ή Μαρτυρία; Η σχέση τους με τη διακονία. Η σύντομη ιστορία της Ορθόδοξης Χριστιανικής μαρτυρίας στον κόσμο. Η Ορθόδοξη μαρτυρία στην Αφρική, την Νότια Αμερική, την Ανατολική Ασία και την Ωκεανία.

Τεχνικές μάθησης: TPS, εννοιολογικός χάρτης μέσω του λογισμικού «Cmap tools», προβολή οπτικοακουστικού υλικού, ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, ιστοξερεύνηση μέσω διαδικτύου, ζωγραφική, δραματοποίηση

Στάδιο 3: Από τη θεωρία στην πράξη – Μελέτη περίπτωσης. Ο Αρχιεπίσκοπος Αلبανίας Αναστάσιος: ένας σύγχρονος ιερ-απόστολος, το έργο του και η σύνδεση της Χριστιανικής μαρτυρίας με τη διακονία στον κόσμο.

Τεχνικές μάθησης: Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, ιστοξερεύνηση μέσω διαδικτύου

Στάδιο 4: Η μετάδοση του μηνύματος του Ευαγγελίου. Δυνατότητες και παρεκτροπές. Η λειτουργία μετά τη λειτουργία, το πολυμέσο έργο της Χριστιανικής μαρτυρίας και οι προεκτάσεις του στο φυσικό περιβάλλον.

Τεχνικές μάθησης: Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, επεξεργασία κειμένου, προβολή εποπτικού υλικού, στρογγυλή τράπεζα,

Περιγραφή δραστηριοτήτων:

Χώρος διδασκαλίας: το Εργαστήριο Πληροφορικής του σχολείου. Ενδείκνυται η διδασκαλία μέσω εκπαιδευτικού ιστολογίου με την προβολή του σε διαδραστικό πίνακα και την ταυτόχρονη χρήση υπολογιστών από τους/τις μαθητές/τριες και τις 2 ώρες της μαθησιακής διαδικασίας. Εναλλακτικά, σε περίπτωση που δεν υπάρχει διαδραστικός πίνακας, μπορεί να χρησιμοποιηθεί αναλογική ή ψηφιακή προβολική μηχανή για κεντρική προβολή του εικονικού υλικού. .

Στάδιο 1 (1^η ώρα)

Δραστηριότητα 1

Βήμα 1: Ο δίδασκων χωρίζει τους/τις μαθητές/τριες σε 5 ομάδες των 5 ατόμων, που είναι ανομοιογενείς ως προς το φύλο, την επίδοση και τις δεξιότητες, την εθνική προέλευση και τα ενδιαφέροντα.

Βήμα 2: Ο δίδασκων προβάλλει στο διαδραστικό πίνακα τον τίτλο της συγκεκριμένης δημοσίευσης με τα λόγια του Χριστού: «*Υμείς έστε τὸ ἄλας τῆς γῆς*» (Μτ. 5,13). Στη συνέχεια ο δίδασκων ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες σε κάθε ομάδα να σκεφτούν, να συζητήσουν και να μοιραστούν (μέθοδος TPS) πως αντιλαμβάνονται αυτά τα λόγια του Χριστού. (Στο σημείο αυτό μπορεί να γίνει η σύνδεση με το προηγούμενο βασικό θέμα, το οποίο αναφερόταν στην εκκλησιαστική τέχνη που αναπτύχθηκε από τις Εκκλησίες της Ανατολής και της Δύσης, Ειδικότερα μπορεί να συνδεθεί το ρητό του Μτ. 5,13 με τα πολιτιστικά και καλλιτεχνικά επιτεύγματα που ανέπτυξαν όλες οι Χριστιανικές Εκκλησίες-Ομολογίες, τα οποία καλύδνουν την ανθρώπινη ζωή).

Βήμα 3: Ο δίδασκων γράφει κωδικοποιημένα στο διαδραστικό πίνακα τις απαντήσεις των μαθητών/τριων. Αφού ο δίδασκων και οι μαθητές/τριες συμφωνήσουν ότι η φράση έχει θετική σημασία, ο δίδασκων καλεί την τάξη να ανακαλύψει σε ένα δίωρο αν αυτά τα λόγια του Χριστού

ισχύουν σήμερα καθώς και ποια είναι η σημασία και το εύρος της χριστιανικής μαρτυρίας στη δημιουργία πνεύματος σεβασμού, συμπλίδωσης και ανοιγμάτων προς όλους τους ανθρώπους της οικουμένης.

Αρστηριότητα 2

Βήμα 1 : Ο διδάσκων γράφει στον πίνακα τη λέξη «διακονία» και ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να καταθέσουν τις σκέψεις τους σχετικά με τον όρο αυτό (ιδεοθύελλα-brainstorming).

Ένας μαθητής από κάθε ομάδα καταγράφει σε ένα χαρτί τις λέξεις που αναφέρουν τα υτλόλυτα μέλη και η ομάδα επιλέγει 2-3 από αυτές τις λέξεις που θεωρεί πιο σπουδαίες και αντιπροσωπευτικές για το θέμα.

Στη συνέχεια ο διδάσκων προκαλεί σε ένα σύντομο διάλογο για να τακτοποιήσει τις θέσεις των μαθητρών/ών. Ο διάλογος αποσκοπεί να ενθαρρύνει τους/τις μαθητές/τριες να ανακαλύψουν τους τομείς της εκκλησιαστικής διακονίας καθώς και να αντιληφθούν ότι μια μορφή διακονίας είναι η μετάδοση του μηνύματος του Ευαγγελίου σε όλον τον κόσμο. Οι απαντήσεις των μαθητρών/τριών γράφονται κωδικοποιημένα στο διαδραστικό πίνακα.

Βήμα 2 : Ο διδάσκων προτρέπει τις ομάδες να αναζητήσουν στο διαδίκτυο αντίστοιχες φωτογραφίες που φαίνεται η διακονία και προσφορά της Εκκλησίας στην κοινωνία.

Βήμα 3: Οι μαθητές αποστέλλουν τη διεύθυνση κάθε φωτογραφίας στο email του ιστολογίου, ώστε ο διδάσκων να δημοσιεύσει τις φωτογραφίες κάθε ομάδας στο ιστολόγιο είτε απευθείας είτε μετά την πορεία μάθησης.

Στάδιο 2

Αρστηριότητα 3

Βήμα 1: Στη συνέχεια ο διδάσκων προχωράει παρακάτω, αναφέροντας στους/ις μαθητές/τριες ότι μία βασική διακονία της Εκκλησίας είναι η διάδοση της ζωής του Χριστού σε όλον τον κόσμο, το κάλεσμα σε ενότητα όλων των ανθρώπων ξέχωρα από τις διαφορές τους σε έθνος, φύλο, κοινωνική τάξη καθώς και θεραπεία κάθε είδους κακού, όπως του κοινωνικού κακού. Με σαφήνεια τονίζει ότι αυτή η εργασία και η αποστολή της Εκκλησίας σε χώρες και περιβάλλοντα μη χριστιανικά ονομάζεται από τους παλαιότερους θεολόγους «εραποστολή» (δηλαδή μια ιερή αποστολή), ενώ οι νεότεροι θεολόγοι την αποκαλούν «μαρτυρία» (δηλαδή βίωμα και φανέρωση της ζωής του Χριστού).

Βήμα 2: Σε αυτό το σημείο ο διδάσκων καλεί τους/τις μαθητές/τριες να ανακαλύψουν την ετυμολογία και τη σημασία των λέξεων «εραποστολή» ή «μαρτυρία» σε ένα διαδικτυακό λεξικό της νεοελληνικής γλώσσας (ενδεικτική πρόταση για ένα διαδικτυακό λεξικό: http://www.greek-language.gr/greeklang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/ - τελευταία προσέλαση 11-12-2016) και στη συνέχεια να στοχαστούν, να συζητήσουν και να ανακινώσουν στην τάξη τι σκέφτονται για τον κάθε όρο και ποιον τελικά (όρο) επιλέγουν να χρησιμοποιήσουν (μέθοδος TPS). Έπειτα σημειώνει τις απαντήσεις και τις επιλογές κάθε ομάδας σε μια νέα σελίδα του διαδραστικού πίνακα.

Βήμα 3: Ο διδάσκων αναφέρει ότι αυτή η διακονική αποστολή της Εκκλησίας υττακούει στις τελευταίες εντολές του Αναστημένου Ιησού Χριστού «*πορευθέντες ούν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη*» (Μτ. 28, 19) και «*ἔσασθέ μου μάρτυρες ἐν τε Ἰερουσαλήμ και ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ και Σαμαρείᾳ και ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς*» (Πρ. 1,8). Συγχρόνως, ο διδάσκων παρουσιάζει τις δύο αυτές φράσεις από την Καινή Διαθήκη στον διαδραστικό πίνακα, πάνω από μια φωτογραφία που απεικονίζει τον εραποστολικό βίο.

Βήμα 4: Έπειτα προβάλλει έναν υπό διαμόρφωση εννοιολογικό χάρτη, ο οποίος όταν ολοκληρωθεί θα αποτυπώνει τα βασικά σημεία της ιστορίας της χριστιανικής μαρτυρίας από την εποχή των

Αποστολών μέχρι σήμερα. Ο διδάσκων καλεί τις ομάδες να συμβάλλουν στην ενοσιολογική χαρτογράφηση, τοποθετώντας α) τις ετικέτες με τις έννοιες σε ορθή χρονολογική σειρά, με αρχή το παλαιότερο ιστορικά γεγονός, β) συνδέοντας τις ενοσιολογικές ετικέτες με τους τόπους δράσης των προσώπων και γ) ενώνοντας τις φωτογραφίες των τόπων με τη σωστή έννοια. Η προστάθεια χαρτογράφησης από τις ομάδες βασίζεται σε γνώσεις παλαιότερων ετών καθώς και στα στοιχεία-πληροφορίες που δίνονται σε παρένθεση μέσα σε κάθε ετικέτα. Ενδεικτικά, μπορεί να χρησιμοποιηθεί το λογισμικό «Cmap Tools». Ως ενδεικτικά παραδείγματα δίδονται τα ακόλουθα πρόσωπα και στοιχεία με τις φωτογραφίες των τόπων: 1) οι εντολές του Χριστού, 2) οι αποστολικές περιποιείες του Αποστόλου Παύλου στην Ελλάδα και την Ευρώπη, 3) η ιεραποστολική δράση του Ιωάννη του Χρυσοστόμου στους Σκύθες, 4) η μαρτυρία των αδελφών Κυρίλλου και Μεθοδίου στους Σλάβους, 5) το έργο του Ινωκέντιου Βενιαμίνωφ στην Αλάσκα, 6) τη μαρτυρία του Νικολάου Κασάτικιν στην Ιαπωνία, 7) την οργάνωση της ιεραποστολής στην Κεντρική και Δυτική Αφρική από τον νυν Αρχιεπίσκοπο Αλβανίας Αναστάσιο (Γιαννουλάτο), 8) τη μαρτυρία στη Νέα Ζηλανδία από τον Μητροπολίτη Αμφιλόχιο (Τσούκο).

Βήμα 5: Ο διδάσκων στη συνέχεια προβάλλει μέσω του ιστολογίου ένα σύντομο χρονικά video από το Youtube, όπου οι εικόνες και ο λόγος αποτυπώνουν τις χαρές και τις δυσκολίες της Χριστιανικής μαρτυρίας στην Αφρική. Το βίντεο με τίτλο «Ιεραποστολή στην Τανζανία 2015» από την αρχή μέχρι το 05.18 είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για τους στόχους της πορείας μάθησης. (Το βίντεο υπάρχει στην ακόλουθη διεύθυνση: Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=ZvB21w0T4Y> , τελευταία προσπέλαση 11-12-2016)

Δραστηριότητα 4

Βήμα 1: Ο διδάσκων ζητάει από τις ομάδες ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους να προχωρήσουν σε μία από τις ακόλουθες εργασίες. Μία ή περισσότερες ομάδες (ανάλογα με τα ενδιαφέροντα κάθε ομάδας ή και τάξης) να ζωγραφίσουν κάποιο σκηνικό από τα περιστατικά που περιέγραψαν οι ιεραπόστολοι στο video, το οποίο τους έκανε ιδιαίτερη εντύπωση. Μία άλλη ή περισσότερες ομάδες να επιλέξουν και να παρουσιάσουν μέσω δραματοποίησης και με αυτοσχεδριασμό την ετοιμασία ενός ιεραποστολικού έργου ή ορισμένες σκηνές από τη ζωή των ιεραποστόλων, όπως οι ίδιοι τις φαντάζονται.

Εναλλακτικά μπορούν οι ομάδες να αναζητήσουν και να παρουσιάσουν επιλεκτικά τις σελίδες των ιεραποστολικών Εκκλησιών στο διαδίκτυο.

Βήμα 2: Παρουσίαση του ζωγραφικού έργου και του δραματοποιημένου αυτοσχεδριασμού (ή και των ιστοσελίδων) από τους/τις μαθητές/τριες κάθε ομάδας.

Στάδιο 3 (2^η ώρα)

Δραστηριότητα 5

Διατήρηση της ίδιας διάταξης και χωρισμός των μαθητών/τριων σε 5 ομάδες των 5 ατόμων, ανομοιογενείς ως προς το φύλο, την επίδοση και τις δεξιότητες, την εθνική προέλευση και τα ενδιαφέροντα ομάδες.

Βήμα 1: Από τη θεωρία στην πράξη (μελέτη περίπτωσης). Μετά την ολοκλήρωση της συζήτησης ο διδάσκων ρωτάει τους/τις μαθητές/τριες αν γνωρίζουν κάποιο σύγχρονο εκκλησιαστικό πρόσωπο – άντρα ή γυναίκα- με πλούσια ιεραποστολική δράση και διακονική προσφορά στην οικουμένη. Στη συνέχεια ο διδάσκων αναφέρεται στον νυν Αρχιεπίσκοπο Αλβανίας Αναστάσιο (Γιαννουλάτο) και καλεί τις ομάδες να αναζητήσουν στο διαδίκτυο ορισμένα στοιχεία για τη ζωή και το οικουμενικό του έργο.

Βήμα 2: Ειδικότερα ο διδάσκων αναθέτει σε κάθε ομάδα την ακόλουθη σύντομη έρευνα (η οποία

μπορεί να είναι κατευθυνόμενη όσον αφορά τις πηγές).

Η 1^η Ομάδα θα αναζητήσει στοιχεία σχετικά με τη συμβολή του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας στην αναβίωση της Ορθόδοξης μαρτυρίας στην Ελλάδα κατά τις δεκαετίες 60-70 (ενδεικτική πηγή: εκπαιδευτικό ιστολόγιο «Η τέχνη του Θεολογείν» http://ntsireve.blogspot.gr/2014/12/blog-post_22.html. Τελευταία προσπέλαση: 11-12-2016).

Η 2η Ομάδα θα ερευνήσει το έργο του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας Αναστασίου στην Αφρική (ενδεικτική πηγή video από το Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=XdkqH5e8IaE> Τελευταία προσπέλαση: 11-12-2016).

Η 3^η Ομάδα θα αναζητήσει στοιχεία σχετικά με το έργο του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας Αναστασίου στην Αλβανία (ενδεικτική πηγή: Επίσημη ιστοσελίδα της Εκκλησίας της Αλβανίας <http://orthodoxalbania.org/alb/index.php/el/>. Τελευταία προσπέλαση: 11-12-2016).

Η 4^η Ομάδα θα ερευνήσει και θα παρουσιάσει τις θέσεις του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας Αναστασίου σχετικά με τα σύγχρονα παγκόσμια προβλήματα (ενδεικτική πηγή video από το Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=KafaxriAidw>. Τελευταία προσπέλαση: 11-12-2016).

Η 5^η Ομάδα θα ερευνήσει και θα αναδείξει τις θέσεις του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας Αναστασίου για τη μαρτυρία της σύγχρονης Εκκλησίας (ενδεικτική πηγή video από το Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=3IkcC OAAx4>. Τελευταία προσπέλαση: 11-12-2016).

Βήμα 3: Η κάθε ομάδα παρουσιάζει σύντομα τα αποτελέσματα της διαδικτυακής έρευνάς της. Με αυτόν τρόπο συνδέεται όλη η πορεία μάθησης με την πράξη και προβάλλεται το οικουμενικό έργο του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας Αναστασίου. Σύντομως, οι μαθητές/τριες γνωρίζουν μια σημαντική σύγχρονη εκκλησιαστική προσωπικότητα διεθνούς εμβέλειας και μπορούν να παραδειγματιστούν από τη ζωή και το έργο ενός πνευματικού ταγού που υπάρχει ως δέκτης πορείας για πολλούς ανθρώπους σε όλη την οικουμένη.

Όλες οι εργασίες των μαθητών/τριών θα δημοσιευτούν σε άλλο χρόνο (εκτός μαθήματος) από τον διδάσκοντα στο ιστολόγιο.

[Εναλλακτικά μπορεί να δοθεί όλος ο χρόνος στην επόμενη δραστηριότητα με την επεξεργασία κειμένων και τη στρογγυλή τράπεζα (βλ. δραστηριότητα 6) και η έρευνα για το έργο του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας Αναστασίου να διεξαχθεί ως ένα μικρό project το επόμενο δίωρο.]

Δραστηριότητα 6

Βήμα 1: Στη συνέχεια ο διδάσκων θέτει κάποια ερωτήματα, τα οποία ταυτόχρονα προβάλλονται και στον διαδραστικό πίνακα. Τα ερωτήματα αυτά τα θέτει ο διδάσκων σε περίπτωση που δεν έχουν τεθεί από τους/τις μαθητές/τριες κατά την προηγούμενη πορεία της μάθησης. Ενδεικτικά ερωτήματα: Μήπως τελικά η ιεροστολή είναι έργο προσηλυτισμού; Σε ποιους τομείς αναφέρεται η διακονία της ιεροστολής; Η μαρτυρία της Εκκλησίας στον κόσμο μπορεί να αναφέρεται στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος;

Βήμα 2: Ο διδάσκων προτρέπει να μην απαντηθούν τα ερωτήματα άμεσα, αλλά οι απαντήσεις να προέλθουν μέσα από την επεξεργασία και την κατανόηση κάποιων κειμένων καθώς και την παρατήρηση δύο φωτογραφιών. Ο διδάσκων καλεί κάθε ομάδα να επεξεργαστεί το κείμενο που υπάρχει στο κάθε φύλλο εργασίας που τις έχει δοθεί. Έτσι κάθε ομάδα καλείται να προβληματιστεί και να παρουσιάσει ένα διαφορετικό κείμενο με θέμα τη χριστιανική μαρτυρία. Το κάθε κείμενο

ακολουθούν σχετικές ερωτήσεις με σκοπό την τήλεπτεστη επεξεργασία και την άμεση κατανόηση των μηνυμάτων των κειμένων από τις ομάδες.

1^η Ομάδα: Απόσπασμα από την Εγκύκλιο της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου με θέμα την ιεραποστολική φύση της Εκκλησίας: «Το αποστολικόν έργον [...] κανονικὴν τάξην» (Πηγὴ: Επίσημη Ιστοσελίδα της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου https://www.holycouncil.org/-/encyclical-holy-council?_101_INSTANCE_VA0WWE2pZ4Y0I_languageId=el_GR τελευταία προστέλαση 11-12-2016)

2^η Ομάδα: Απόσπασμα από ένα κείμενο του νυν Αρχιεπισκόπου Αθηνών Αναστασίου με θέμα τη λειτουργία μετά τη λειτουργία: «Η λειτουργία [...] εν αγάπη» (Ιεραποστολή στα ίχνη του Χριστού, εκδ. Αποστολικής Διακονίας, Αθήνα 2007, σελ. 131).

3^η Ομάδα: Απόσπασμα από ένα κείμενο του θεολόγου Θανάση Παπαθανασίου σχετικά με την άσκηση ιεραποστολικού έργου και την προσέβαση επιβολής ενός νέου πολιτισμού, π.χ. του ελληνοτικού: «Δεν ασκείς [...] ειρηνόμερφων οδών» (Η Εκκλησία γίνεται όταν ανοίγεται. Η ιεραποστολή ως ελπίδα και ως εφιάλτης, εκδ. Εν πλώ, Αθήνα 2008, σελ. 290-1).

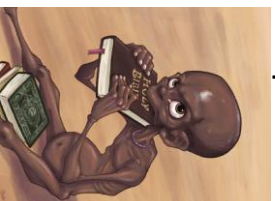
4^η Ομάδα: Ένα απόσπασμα κειμένου από τον θεολόγο Ηλία Βουλγαράκη σχετικά με την εν Χριστώ μαρτυρία και τον πολιτισμό κάθε τόπου: «Με βάση [...] σωτηριολογικό κριτήριο» (Ιεραποστολή. Δρόμοι και δομές, εκδ. Αρμός, Αθήνα 1989, σελ. 140).

5^η Ομάδα: Απόσπασμα από το ένα κείμενο του νυν Αρχιεπισκόπου Αθηνών Αναστασίου με θέμα την αποστολή της Εκκλησίας και την προσέβαση του φυσικού περιβάλλοντος: «Η Ορθόδοξη Παράδοση [...] ανθρώπου και φύσεως» (Συνυπαρξη. Ειρήνη, φύση, φτώχεια, τρομοκρατία, αξίες, Θρησκευσιολογική Θεώρηση, εκδ. Αρμός, Αθήνα 2015, σελ. 98-99).

Ο προβληματισμός θα συμπληρωθεί με την προβολή δύο εικόνων, οι οποίες σημειολογικά αποτυπώνουν ένα διαφορετικό μήνυμα για την ιεραποστολική διακονία.

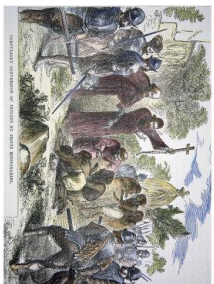
Η πρώτη παρουσιάζει την ιεραποστολή ως εκμετάλλευση και μπορεί να τεθούν τα αποικιοκρατικά και μητριαλιστικά κίνητρα (<https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/236x/19/f0/b9/19f0b9f1b3eea13bd5c23dc8b5c5044e.jpg> , για την ενσάλιακτική πρόταση στην πρώτη φωτογραφία βλ.:

<http://viewfromtheortcloud.files.wordpress.com/2012/03/compulsion-conversion-of-native-americans-to-christianity-by-spanish-jesuit-missionaries-c-1500.jpg>), ενώ η δεύτερη αποτυπώνει την ιεραποστολική διακονία ως λύτρωση <http://lerapostoi.files.wordpress.com/2013/05/dsc00920.jpg>).

1η Εικόνα

(Μία εναλλακτική πρόταση για την 1η Εικόνα)

2η Εικόνα

Ο προβληματισμός ολοκληρώνεται με την προετοιμασία επιχειρημάτων για τη συζήτηση με θέμα: «Ιεραποστολή: Από την προπαγάνδα στο άνοιγμα και στη μαρτυρία στα πέρατα του κόσμου – Ακολουθώντας τα ίχνη του Χριστού». Η κάθε ομάδα ορίζει τους εκπροσώπους της.

Βήμα 3: Ανακοίνωση των βασικών σημείων των κειμένων και του προβληματισμού για τις δύο φωτογραφίες. Ακολουθεί η συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με θέμα: «Ιεραποστολή: Από την προπαγάνδα στο άνοιγμα και στη μαρτυρία στα πέρατα του κόσμου – Ακολουθώντας τα ίχνη του Χριστού». Οι εκπρόσωποι κάθε ομάδας παρουσιάζουν τα κείμενα, ενώ ο διδάσκων σε ρόλο παρουσιαστή ξεκινά και συντονίζει μια συζήτηση με το παραπάνω θέμα. Τα υπόλοιπα μέλη των ομάδων συμμετέχουν ως το κοινό μιας τηλεοπτικής εκπομπής.

Βασικός στόχος είναι να εξετασθεί το πολυπύλοπο ιεραποστολικό έργο στον κόσμο, να υποπραμιθθεί η σημασία της λειτουργίας μετά τη λειτουργία με έμφαση στις ανθρώπινες σχέσεις και την προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και να αναδειχθούν οι κίνδυνοι από τις παρεκτροπές της χριστιανικής μαρτυρίας (εθνικισμός, φανατισμός, μισαλλοδοξία κλπ). Με αυτόν τον τρόπο ο διδάσκων επιδιώκει να ανακαλύψουν και να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες με ποιους τρόπους μπορούν τελικά οι χριστιανοί σήμερα να καταστούν έμπρακτα το «*άλας τῆς γῆς*» (Μτ. 5,13) με ατώτερο σκοπό οι γνώσεις αυτές να είναι χρήσιμες στη ζωή τους.

Το περιγύραμμα της Διδασκαλίας

α/α	Στάδια διδασκαλίας	Χρόνος	Εκπαιδευτική Τεχνική (πολύ σύντομη περιγραφή)	Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα που υιτηρούνται
1	Στάδιο 1 - Δραστηριότητα 1 και 2	10 και 10 λεπτά	Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, ΤΡΣ, μεικτή μορφή διδασκαλίας, προβολή εικονικού υλικού, ιδεοθύελλα (brainstorming), αναζήτηση στοιχείων και φωτογραφιών μέσω του	Οι μαθητές/τριες να συνειδητοποιήσουν τα παγκόσμια προβλήματα και να αναγνωρίζουν σε συγκεκριμένα παραδείγματα τη διακονία

			διαδικτύου	ως βασικό κίνητρο της Χριστιανικής εκπαιστοδότης
2	Στάδιο 2 - Δραστηριότητα 3 και 4	10 και 15 λεπτά	TPS, ενωσιολογικός χάρτης μέσω του λογισμικού «Cmap Tools», προβολή οπτικοακουστικού υλικού, ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, ζωγραφική, δραματοποίηση, λοτοξερεύνηση, μέσω διαδικτύου	Οι μαθητές/τριες κατανοούν το οικουμενικό όραμα της Εκκλησίας ως πιστότητα στη διδασκαλία του Χριστού, να γνωρίσουν τους βασικούς σταθμούς της νεότερης ορθόδοξης μαρτυρίας και το έργο των εκπαιστοδότην και να ευαισθητοποιηθούν απέναντι στις χαρές και τις λύπες της Χριστιανικής μαρτυρίας.
3	Στάδιο 3 - Δραστηριότητα 5	15 λεπτά	Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, λοτοξερεύνηση μέσω διαδικτύου	Οι μαθητές/τριες να αναγνωρίζουν σε συγκεκριμένα παραδείγματα και μέσα από το έργο ενός σύγχρονου πρωτοπόρου εκπαιστοδότη, του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας Αναστασίου, τη διακονία ως βασικό κίνητρο της Χριστιανικής μαρτυρίας στην οικογένεια.
4	Στάδιο 4 - Δραστηριότητα 6	30 λεπτά	Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, επεξεργασία κειμένου, προβολή επικοινωνιακού υλικού, στρογγυλή τράπεζα	Οι μαθητές/τριες διαπιστώνουν το εύρος και τη σημασία της Χριστιανικής εκπαιστοδότης και εντοπίζουν και αξιολογούν εκπροσώπους της Χριστιανικής εκπαιστοδότης

Βιβλιογραφικές πηγές σχεδίου:

-Αγία Γραφή (μετάφραση από τα πρωτότυπα κείμενα), εκδ. Ελληνική Βιβλική Εταιρεία, 2003.

-Αγία και Μεγάλη Σύνοδος, Επίσημη ιστοσελίδα, <https://www.holycouncil.org/home> (Τελευταία προσπέλαση: 19-09-2016).

-Αναστασίου Αρχιεπισκόπου Αλβανίας, *Συνύπαρξη. Ειρήνη, φύση, φτώχεια, τρομοκρατία, αξίες. Θρησκευολογική θεώρηση*, εκδ. Αρμός.

- Αναστασίου Αρχιεπισκόπου Αθωνίας, *Ιεραποστολή στα ίχνη του Χριστού*, εκδ. Αποστολικής Διακονίας, Αθήνα 2007.
- Αναστασίου Αρχιεπισκόπου Αθωνίας, *Παγκοσμιότητα και Ορθόδοξια*, εκδ. Ακρίτας, Αθήνα 2000.
- Βουλγαράκη Ηλ., *Ιεραποστολή, Δρόμοι και Δομές*, εκδ. Αρμός, Αθήνα 1989.
- Ιστολόγιο: «Η τέχνη του Θεολογείν»: <http://nhsirene.blogspot.com/> (Τελευταία προσπέλαση: 19-09-2016).
- Ματσαγνούρα, Ηλ., *Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας. Στρατηγικές Διδασκαλίας. Η Κριτική Σκέψη στη Διδακτική Πράξη*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2007.
- Μαρτσούκα Ν., *Πολιτισμός αύρας λεπτής*, εκδ. Το Παλίμψηστον, Θεσσαλονίκη 2000, σελ. 235-246.
- Οδηγός εκπαιδευτικού στα Θρησκευτικά Δημοτικού-Γυμνασίου*, αναθεωρημένη έκδοση, ΙΕΠ, Αθήνα 2014.
- Παπαθανασίου Θαν., *Η Εκκλησία γίνεται όταν ανοίγεται. Η ιεραποστολή ως ελπίδα και ως εφιάλτης*, εκδ. Εν πλώ, Αθήνα 2008.
- Παπαθανασίου Θαν., *Με την ψυχή στα πόδια. Από το μνήμα το κενό στους δρόμους του κόσμου*, εκδ. Εν πλώ, Αθήνα 2007.
- Τσιρέβελου Ν., *Τα ιεραποστολικά περιοδικά και η αποτύπωση της Ορθόδοξης μαρτυρίας. Επικοινωνιακή προσέγγιση*, διδ. διατριβή, Θεσσαλονίκη 2013.
- Τσιρέβελου Ν., *Θεολογική θεμελίωση της Ορθόδοξης μαρτυρίας. Σπουδή στο έργο του Αρχιεπισκόπου Αθωνίας Αναστασίου*, εκδ. Ostrakon Publishing, Θεσσαλονίκη 2015.
- Φεσάκη, Γ. και Δημητρακοπούλου Α., «Μοντέλα σχεδιασμού μαθησιακών δραστηριοτήτων που αξιοποιούν ΤΠΕ: Κριτική επισκόπηση», στον τόμο *Θέματα εκπαιδευτικού σχεδιασμού* (3^ο τομ.), Κοντάκος Α., & Καλαβάσης, Φ. (Επιμ.), εκδ. Ατραπός, Αθήνα 2009, σελ. 311-341.

2.2 Υλικοτεχνική Υποδομή (αν είναι απαραίτητα στο σχέδιο)

- Διαδραστικός πίνακας
- 6 Υπολογιστές
- Ηχεία
- Εναλλακτικά: αναλογική ή ψηφιακή προβολική μηχανή για κεντρική προβολή εικονικού υλικού

2.3 Φύλλα Εργασίας

Η κάθε ομάδα έχει το δικό της Φύλλο Εργασίας με κοινά θέματα εκτός από τις εργασίες στη μελέτη περίπτωσης για το έργο του Αρχιεπισκόπου Αθωνίας Αναστασίου (Στάδιο 3, Δραστηριότητα 5)) και τα κείμενα προς επεξεργασία (Στάδιο 4, Δραστηριότητα 6). Κάθε Φύλλο Εργασίας έχει χώρο για τη συμπλήρωση των στοιχείων του/της μαθητή/τριας (ονοματεπώνυμο, τμήμα, ημερομηνία) και περιλαμβάνει τα βασικά βήματα για την επίτευξη των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Τα Φύλλα Εργασίας για κάθε ομάδα είναι τα ακόλουθα:

**Θρησκευτικά Γ΄ Γυμνασίου – Φύλλο Εργασίας 1^{ης} Ομάδας
Θεματική ενότητα 1. Η Χριστιανοσύνη στον σύγχρονο κόσμο**

III. «Εσείς είστε το αλάτι της γης» («Υμείς έστε τὸ ἄλας τῆς γῆς» -Μτ. 5, 13):

Ιεραποστολή και Διακονία

Όνομ/μο:

Τμήμα:

Ημ/νία:

1) «Υμείς έστε τὸ ἄλας τῆς γῆς» («Εσείς είστε το αλάτι της γης» - Μτ. 5,13) - (TPS).

-Τι σκέφτεστε για αυτή τη φράση;

-Συζητήστε το στην ομάδα.

-Παρουσιάστε τις ιδέες σας.

2) Όταν ακούτε τη λέξη «διακονία» ποιο είναι το πρώτο πράγμα που σας έρχεται στο μυαλό;

Ένας μαθητής από κάθε ομάδα να καταγράψει σε ένα χαρτί τις λέξεις που αναφέρουν τα υπόλοιπα μέλη και η ομάδα να επιλέξει 2-3 από αυτές που θεωρεί πιο αντιπροσωπευτικές για το θέμα. («Διακονία» - Ισοθύελλα-Brainstorming)

3) Σύμφωνα με τα όσα περιγράψαμε, η κάθε ομάδα να αναζητήσει σε μια μηχανή αναζήτησης στο διαδίκτυο 2-3 φωτογραφίες που φαίνεται η διακονία και προσφορά της Εκκλησίας στην κοινωνία. Η διεύθυνση της κάθε φωτογραφίας να σταλεί στο email του Ιστολόγιου, ώστε να δημοσιευτούν οι φωτογραφίες κάθε ομάδας στην επόμενη ανάρτηση. (Σύντομη ιστοξερευνήση μέσω διαδικτύου)

4) Ιεραποστολή ή μαρτυρία (TPS)

-Ανακαλύψτε την ετυμολογία και τη σημασία των λέξεων «ιεραποστολή» και «μαρτυρία» σε ένα διαδικτυακό λεξικό της νεοελληνικής γλώσσας (ενδεικτική πρόταση: http://www.greek-language.gr/greeklang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/ - τελευταία προστέλαση 11-12-2016)

-Ποιες σκέψεις σας γεννά η κάθε λέξη

-Συζητήστε τις σκέψεις σας στην ομάδα.

-Παρουσιάστε τις ιδέες σας.

5) Η κάθε ομάδα να τοποθετήσει στον Η/Υ τις ακόλουθες ετικέτες σε ορθή χρονολογική σειρά, με αρχή το παλαιότερο ιστορικό γεγονός, και να συνδέσει τις εννοιολογικές ετικέτες με τους τόπους δράσης των προσώπων. Οι ετικέτες περιέχουν τα ακόλουθα στοιχεία.

(Ενωσιολογικό χάρτης με τη χρήση του λογισμικού «Cmap Tools»: <http://cmap.ihmc.us/>)

-Οι εντολές Χριστού
-Η δράση του Ιωάννη του Χρυσοστόμου στους Σκύθες
-Το έργο του αγίου Ιννοκέντριου Βενιαμίνωφ στην Αλάσκα
-Η μαρτυρία των αγίων αδελφών Κυρίλλου και Μεθοδίου στους Σλάβους
-Η οργάνωση της ιεραποστολής στην Κεντρική και Δυτική Αφρική από τον νυν Αρχιεπίσκοπο Αθωνίας Αναστάσιο (Γιαννουλάτο)
-Οι αποστολικές περιοχές του Αποστόλου Παύλου στην Ελλάδα και την Ευρώπη
-Το έργο του Μητροπολίτη Αμφιλόχιου (Τρούκου) στη Νέα Ζηλανδία
-Η δράση του αγίου Νικολάου Κασάτκιν στην Ιαπωνία

6) Αφού παρακολουθήστε προσεκτικά το video (απόσπασμα 00:00-5:18, ζωγραφίστε μία ή περισσότερες σκηνές που σας κίνησαν το ενδιαφέρον.

Όσοι επιθυμούν να εκφράσουν το υποκριτικό τους ταλέντο μπορούν να παρουσιάσουν μέσω δραματοποίησης και με αυτοσχεδιασμό την ετοιμασία ενός ιεραποστολικού έργου ή ορισμένες σκηνές από το video που παρακολούθησαμε. (Παρακολούθηση ενός πεντάλεπτου αποσπάσματος από video με θέμα την ορθόδοξη χριστιανική μαρτυρία στην Τανζανία. Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=-ZvB21w0T4Y>, τελευταία προστέλαση 11-12-2016)

7) Οι ομάδες να αναζητήσουν στοιχεία στο διαδίκτυο για το έργο του νυν Αρχιεπισκόπου Τράνων και πάσης Αθβανίας Αναστασίου (Γιαννουλάτου).

Η κάθε ομάδα θα αναζητήσει κείμενα, φωτογραφίες ή video από το πλούσιο έργο του σύμφωνα με τον παρακάτω τίτλο-οδηγία. (Από τη θεωρία στην πράξη - Μελέτη περίπτωσης με ιστοεξερεύνηση στο διαδίκτυο)

1^η Ομάδα: Η συμβολή του Αρχιεπισκόπου Αναστασίου στην αναβίωση της Ορθόδοξης μαρτυρίας στην Ελλάδα κατά τις δεκαετίες '60-'70.

8) α) Μελετήστε το κείμενο που σας έχει δοθεί, β) απαντήστε τις ερωτήσεις που ακολουθούν, γ) προβληματιστείτε περισσότερο με τις φωτογραφίες και δ) προστοιμάστε επιχειρήματα με θέμα: «ιεραποστολή: Από την προπαγάνδα στο άνοιγμα και στη μαρτυρία στα πέλατα του κόσμου – Ακολουθώντας τα ίχνη του Χριστού».

Ορίστε τους εκπροσώπους σας και πάρτε μέρος στη συζήτηση στρογγυλής τράπεζας ως το κοινό μιας τηλεοπτικής εκπομπής.

(Εξεργασία Θεολογικών κειμένων και συζήτηση στρογγυλής τράπεζας)

1^η Ομάδα: «Εγκύκλιος της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου»

«Τό αποστολικόν ἔργον καί ἡ ἐξαγγελία τοῦ Εὐαγγελίου, γνωστή ὡς *ιεραποστολή*, ἀνήκουν εἰς τόν πυρήνα τῆς ταυτότητος τῆς Ἐκκλησίας, ὡς διαφύλαξις καί τήρησις τῆς ἐντολῆς τοῦ Κυρίου «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τά ἔθνη» (Ματθ. κη', 19). Εἶναι ἡ πνοή ζωῆς, τήν ὁποῖαν ἐμψυῖ ἡ Ἐκκλησία εἰς τήν κοινωνίαν τῶν ἀνθρώπων καί ἐκκλησιοποιεῖ τόν κόσμον διὰ τῶν ἐκαστοῦ νεοταγῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν. Ὅσο τό πνεῦμα αὐτό, οἱ ὀρθόδοξοι πιστοί εἶναι καί ὀφείδουν νά εἶναι ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ κόσμῳ. Ἡ ἀποστολή αὐτή πρέπει νά ἐκληροῦται ὄχι ἐπιθετικῶς, ἀλλ' ἐλευθέρως, ἐν ἀγάπῃ καί ἐν σεβασμῷ πρὸς τήν πολιτιστικήν ταυτότητα ἀτόμων καί λαῶν. Εἰς τήν προσταθείαν αὐτήν ὀφείδουν νά συμμετέχουν πᾶσαι αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι μέ τόν δέοντα σεβασμόν εἰς τήν κανονικήν τάξιν» Πηγή: https://www.holyncouncil.org/-/encyclical-holy-council?_101_INSTANCE_VA0WE2pZ4Y0I_languageId=el_GR (τελευταία προστέλαση 11-12-2016).

Λεξιλόγιο:

Νεοταγής = νεοσύστατος

Ερωτήσεις εξεργασίας:

- 1) Τι είναι η ιεραποστολή για την Εκκλησία και σε ποιους αναφέρεται;
- 2) Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της αποστολής των χριστιανών στον σύγχρονο κόσμο; Να αναφέρετε μερικά παραδείγματα από την καθημερινή ζωή στη χώρα μας ή σε άλλες χώρες;

**Θρησκευτικά Γ΄ Γυμνασίου – Φύλλο Εργασίας 2^{ης} Ομάδας
Θεματική ενότητα 1. Η Χριστιανοσύνη στον σύγχρονο κόσμο**

III. «Εσείς είστε το αλάτι της γης» («Υμείς έστε τὸ ἄλας τῆς γῆς» -Μτ. 5, 13):

Ιεραποστολή και Διακονία

Όνομ/μο:

Τμήμα:

Ημ/νία:

1) «Υμείς έστε τὸ ἄλας τῆς γῆς» («Εσείς είστε το αλάτι της γης» - Μτ. 5,13) - (TPS).

-Τι σκέφτεστε για αυτή τη φράση;

-Συζητήστε το στην ομάδα.

-Παρουσιάστε τις ιδέες σας.

2) Όταν ακούτε τη λέξη «διακονία» ποιο είναι το πρώτο πράγμα που σας έρχεται στο μυαλό;

Ένας μαθητής από κάθε ομάδα να καταγράψει σε ένα χαρτί τις λέξεις που αναφέρουν τα υπόλοιπα μέλη και η ομάδα να επιλέξει 2-3 από αυτές που θεωρεί πιο αντιπροσωπευτικές για το θέμα. («Διακονία» - Ισοθύελλα-Brainstorming)

3) Σύμφωνα με τα όσα περιγράψαμε, η κάθε ομάδα να αναζητήσει σε μια μηχανή αναζήτησης στο διαδίκτυο 2-3 φωτογραφίες που φαίνεται η διακονία και προσφορά της Εκκλησίας στην κοινωνία. Η διεύθυνση της κάθε φωτογραφίας να σταλεί στο email του Ιστολόγιου, ώστε να δημοσιευτούν οι φωτογραφίες κάθε ομάδας στην επόμενη ανάρτηση. (Σύντομη ιστοξερευνήση μέσω διαδικτύου)

4) Ιεραποστολή ή μαρτυρία (TPS)

-Ανακαλύψτε την ετυμολογία και τη σημασία των λέξεων «ιεραποστολή» και «μαρτυρία» σε ένα διαδικτυακό λεξικό της νεοελληνικής γλώσσας (ενδεικτική πρόταση: http://www.greek-language.gr/greeklang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/ - τελευταία προστέλαση 11-12-2016)

-Ποιες σκέψεις σας γεννά η κάθε λέξη

-Συζητήστε τις σκέψεις σας στην ομάδα.

-Παρουσιάστε τις ιδέες σας.

5) Η κάθε ομάδα να τοποθετήσει στον Η/Υ τις ακόλουθες ετικέτες σε ορθή χρονολογική σειρά, με αρχή το παλαιότερο ιστορικά γεγονός, και να συνδέσει τις εννοιολογικές ετικέτες με τους τόπους δράσης των προσώπων. Οι ετικέτες περιέχουν τα ακόλουθα στοιχεία.

(Ενωσιολογικό χάρτης με τη χρήση του λογισμικού «Cmap Tools»: <http://cmap.ihmc.us/>)

-Οι εντολές Χριστού
-Η δράση του Ιωάννη του Χρυσοστόμου στους Σκύθες
-Το έργο του αγίου Ιννοκέντριου Βενιαμίνωφ στην Αλάσκα
-Η μαρτυρία των αγίων αδελφών Κυρίλλου και Μεθοδίου στους Σλάβους
-Η οργάνωση της ιεραποστολής στην Κεντρική και Δυτική Αφρική από τον νυν Αρχιεπίσκοπο Αθωνίας Αναστάσιο (Γιαννουλάτο)
-Οι αποστολικές περιοχές του Αποστόλου Παύλου στην Ελλάδα και την Ευρώπη
-Το έργο του Μητροπολίτη Αμφιλόχιου (Τρούκου) στη Νέα Ζηλανδία
-Η δράση του αγίου Νικολάου Κασάτκιν στην Ιαπωνία

6) Αφού παρακολουθήστε προσεκτικά το video (απόσπασμα 00:00-5:18, ζωγραφίστε μία ή περισσότερες σκηνές που σας κίνησαν το ενδιαφέρον.

Όσοι επιθυμούν να εκφράσουν το υποκριτικό τους ταλέντο μπορούν να παρουσιάσουν μέσω δραματοποίησης και με αυτοσχεδίασμό την ετοιμασία ενός ιεραποστολικού έργου ή ορισμένες σκηνές από το video που παρακολούθησαμε. (Παρακολούθηση ενός πεντάλεπτου αποσπάσματος από video με θέμα την ορθόδοξη χριστιανική μαρτυρία στην Τανζανία. Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=-ZvB21w0T4Y>, τελευταία προσέλαση 11-12-2016)

7) Οι ομάδες να αναζητήσουν στοιχεία στο διαδίκτυο για το έργο του νυν Αρχιεπισκόπου Τράνων και πάσης Αλβανίας Αναστασίου (Γιαννουλάτου).

Η κάθε ομάδα θα αναζητήσει κείμενα, φωτογραφίες ή video από το πλούσιο έργο του σύμφωνα με τον παρακάτω τίτλο-οδηγία. (Από τη θεωρία στην πράξη - Μελέτη περίπτωσης με ιστοεξερεύνηση στο διαδίκτυο)

2η Ομάδα: Η ιεραποστολική δράση του Αρχιεπισκόπου Αναστασίου στην Αφρική κατά τη δεκαετία του '80.

8) α) Μελετήστε το κείμενο που σας έχει δοθεί, β) απαντήστε τις ερωτήσεις που ακολουθούν, γ) προβληματιστείτε περισσότερο με τις φωτογραφίες και δ) προστοιμάστε επιχειρήματα με θέμα: «ιεραποστολή: Από την προπαγάνδα στο άνοιγμα και στη μαρτυρία στα πέρατα του κόσμου – Ακολουθώντας τα ίχνη του Χριστού».

Ορίστε τους εκπροσώπους σας και πάρτε μέρος στη συζήτηση στρογγυλής τράπεζας ως το κοινό μιας τηλεοπτικής εκπομπής.

(Εξεργασία Θεολογικών κειμένων και συζήτηση στρογγυλής τράπεζας)

2^η Ομάδα: Αρχιεπισκόπου Αλβανίας Αναστασίου, *Ιεραποστολή στα ίχνη του Χριστού*, (εκδ. Αποστολικής Διακονίας, Αθήνα 2007, σελ. 131)

«Η Λειτουργία πρέπει να συνεχίζεται στις προσωπικές, καθημερινές συνθήκες. Κάθε πιστός καλείται να συνεχίσει μια 'προσωπική' λειτουργία επάνω στο μυστικό θυσιαστήριο της καρδιάς του [...] Εφόσον η Λειτουργία αποστείλει συμμετοχή στο μεγάλο γεγονός της απελευθέρωσης από τις δαιμονικές δυνάμεις, τότε η συνέχιση της λειτουργίας μέσα στη ζωή σημαίνει συνεχή προσέλευση για απελευθέρωση από τις δυνάμεις του κακού, οι οποίες δρουν εντός μας· σημαίνει συνεχή επαναπροσανατολισμό και άνοιγμα προς τις ευοράσεις και προστάσεις, με σκοπό την απελευθέρωση των ανθρώπων από όλες τις δαιμονικές δομές αδικίας, εκμεταλλεύσεως, αγωνίας, μοναξιάς, και τη δημιουργία μιας πραγματικής κοινωνίας προσώπων εν αγάπη».

Ερωτήσεις επεξεργασίας:

1) Να καταγράψετε και να σχολιάσετε τα χαρακτηριστικά στοιχεία της συνέχισης της λειτουργίας μέσα στην καθημερινή ζωή και να σημειώσετε ποιες είναι οι δαιμονικές δομές που θεραπεύονται.

2) Πως κατανοείτε τη φράση «κάθε πιστός ... καρδιάς του». Θεωρείτε ότι η προτροπή του συγγραφέα μπορεί να εφαρμοσθεί στη ζωή μας;

**Θρησκευτικά Γ΄ Γυμνασίου – Φύλλο Εργασίας 3^{ης} Ομάδας
Θεματική ενότητα 1. Η Χριστιανοσύνη στον σύγχρονο κόσμο**

III. «Εσείς είστε το αλάτι της γης» («Υμείς έστε τὸ ἅλας τῆς γῆς» -Μτ. 5, 13):

Ιεραποστολή και Διακονία

Όνομ/μο:

Τμήμα:

Ημ/νία:

1) «Υμείς έστε τὸ ἅλας τῆς γῆς» («Εσείς είστε το αλάτι της γης» - Μτ. 5,13) - (TPS).

-Τι σκέφτεστε για αυτή τη φράση;

-Συζητήστε το στην ομάδα.

-Παρουσιάστε τις ιδέες σας.

2) Όταν ακούτε τη λέξη «διακονία» ποιο είναι το πρώτο πράγμα που σας έρχεται στο μυαλό;

Ένας μαθητής από κάθε ομάδα να καταγράψει σε ένα χαρτί τις λέξεις που αναφέρουν τα υπόλοιπα μέλη και η ομάδα να επιλέξει 2-3 από αυτές που θεωρεί πιο αντιπροσωπευτικές για το θέμα. («Διακονία» - Ισοθύελλα-Brainstorming)

3) Σύμφωνα με τα όσα περιγράψαμε, η κάθε ομάδα να αναζητήσει σε μια μηχανή αναζήτησης στο διαδίκτυο 2-3 φωτογραφίες που φαίνεται η διακονία και προσφορά της Εκκλησίας στην κοινωνία. Η διεύθυνση της κάθε φωτογραφίας να σταλεί στο email του Ιστολόγιου, ώστε να δημοσιευτούν οι φωτογραφίες κάθε ομάδας στην επόμενη ανάρτηση. (Σύντομη ιστοξερευνήση μέσω διαδικτύου)

4) Ιεραποστολή ή μαρτυρία (TPS)

-Ανακαλύψτε την ετυμολογία και τη σημασία των λέξεων «ιεραποστολή» και «μαρτυρία» σε ένα διαδικτυακό λεξικό της νεοελληνικής γλώσσας (ενδεικτική πρόταση: http://www.greek-language.gr/greeklang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/ - τελευταία προστέλαση 11-12-2016)

-Ποιες σκέψεις σας γεννά η κάθε λέξη

-Συζητήστε τις σκέψεις σας στην ομάδα.

-Παρουσιάστε τις ιδέες σας.

5) Η κάθε ομάδα να τοποθετήσει στον Η/Υ τις ακόλουθες ετικέτες σε ορθή χρονολογική σειρά, με αρχή το παλαιότερο ιστορικά γεγονός, και να συνδέσει τις εννοιολογικές ετικέτες με τους τόπους δράσης των προσώπων. Οι ετικέτες περιέχουν τα ακόλουθα στοιχεία.

(Ενωσιολογικό χάρτη με τη χρήση του λογισμικού «Cmap Tools»: <http://cmap.ihmc.us/>)

-Οι εντολές Χριστού
-Η δράση του Ιωάννη του Χρυσοστόμου στους Σκύθες
-Το έργο του αγίου Ιννοκέντριου Βενιαμίνωφ στην Αλάσκα
-Η μαρτυρία των αγίων αδελφών Κυρίλλου και Μεθοδίου στους Σλάβους
-Η οργάνωση της ιεραποστολής στην Κεντρική και Δυτική Αφρική από τον νυν Αρχιεπίσκοπο Αθωνίας Αναστάσιο (Γιαννουλάτο)
-Οι αποστολικές περιοχές του Αποστόλου Παύλου στην Ελλάδα και την Ευρώπη
-Το έργο του Μητροπολίτη Αμφιλόχιου (Τρούκου) στη Νέα Ζηλανδία
-Η δράση του αγίου Νικολάου Κασάτικιν στην Ιαπωνία

6) Αφού παρακολουθήστε προσεκτικά το video (απόσπασμα 00:00-5:18, ζωγραφίστε μία ή περισσότερες σκηνές που σας κίνησαν το ενδιαφέρον.

Όσοι επιθυμούν να εκφράσουν το υποκριτικό τους τάλαντο μπορούν να παρουσιάσουν μέσω δραματοποίησης και με αυτοσχεδιασμό την ετοιμασία ενός ιεραποστολικού έργου ή ορισμένες σκηνές από το video που παρακολούθησαμε. (Παρακολούθηση ενός πεντάλεπτου αποσπάσματος από video με θέμα την ορθόδοξη χριστιανική μαρτυρία στην Τανζανία. Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=-ZvB21w0T4Y>, τελευταία προσέλαση 11-12-2016)

7) Οι ομάδες να αναζητήσουν στοιχεία στο διαδίκτυο για το έργο του νυν Αρχιεπισκόπου Τράνων και πάσης Αλβανίας Αναστασίου (Γιαννουλάτου).

Η κάθε ομάδα θα αναζητήσει κείμενα, φωτογραφίες ή video από το πλούσιο έργο του σύμφωνα με τον παρακάτω τίτλο-οδηγία. (Από τη θεωρία στην πράξη - Μελέτη περίπτωσης με ιστοεξερεύνηση στο διαδίκτυο)

3^η Ομάδα: Ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος και το έργο του στην Αλβανία.

8) α) Μελετήστε το κείμενο που σας έχει δοθεί, β) απαντήστε τις ερωτήσεις που ακολουθούν, γ) προβληματιστείτε περισσότερο με τις φωτογραφίες και δ) προετοιμάστε επιχειρήματα με θέμα: «Ιεραποστολή: Από την προπαγάνδα στο άνοιγμα και στη μαρτυρία στα πέρατα του κόσμου – Ακολουθώντας τα ίχνη του Χριστού».

Ορίστε τους εκπροσώπους σας και πάρτε μέρος στη συζήτηση στρουγγυλής τράπεζας ως το κοινό μιας τηλεοπτικής εκπομπής.

(Εξεργασία θεολογικών κειμένων και συζήτηση στρουγγυλής τράπεζας)

3^η Ομάδα: Θανάση Παπαθανασίου, Η Εκκλησία γίνεται όταν ανοίγεται. Η ιεραποστολή ως ελπίδα και ως εφιάλτης, (εκδ. Εν πλώ, Αθήνα 2008, σελ. 290-1).

«Δεν ασκείς, άραγε, μπεριαλισμό νέου τύπου όταν δεν μπορείς να φανταστείς την εκκλησία έξω από τον πολιτισμικό σου ορίζοντα και όταν, συνακόλουθα, κατανοείς και ενεργείς την ιεραποστολή ως εξανωγή του εθνικού σου πολιτισμού, όταν θέλεις να μετατρέψεις τους Αφρικανούς σε Έλληνες επί παντός επιπέδου (εκκλησιαστικής ζωγραφικής, τρόπου ψαλμωδίας, δόμησης της λειτουργίας, ιερατικών αμφίων και –το σπουδαιότερο- τρόπου θεολόγησης) και όταν μαζί με τα εικονάκια και τις καρναμέλλες τους μοιράξεις εθλητικές σημαίες και συνδέξεις την ορθοδοξία τους με την 28^η Οκτωβρίου; Ας μπούμε τουλάχιστον στον κόπο να διερωτηθούμε μήπως γινώμαστε μικροϊμπεριαλιστές και νεοαποικιοκράτες μέσω άλλων, εκσυγχρονισμένων και ειρηνόμορφων οδών».

Λεξιλόγιο:

μπεριαλισμός= η τάση ενός κράτους να επεκτείνει την οικονομική και πολιτική του επιρροή σε βάρος άλλων κρατών ή λαών, χρησιμοποιώντας τη στρατιωτική ή οικονομική του υπεροχή

(νέο) - αποικιοκράτες= αυτός που υιοθετεί τη θεωρία και την πρακτική της αποικιοκρατίας (δηλαδή της θεωρητικής στάσης και πρακτικής που εκφράζει την οικονομική, πολιτική και πολιτιστική κυριαρχία χωρών ισχυρότερων επάνω σε ασθενέστερες ομάδες)

Ερωτήσεις επεξεργασίας:

1) Ποια είναι η εκτροπή της χριστιανικής μαρτυρίας σύμφωνα με τα επιχειρήματα του συγγραφέα;

2) Πως φαντάζεστε μια νέα τοπική εκκλησία, π.χ. αφρικανική, η οποία θα αναπτύξει τα δικά της χαρακτηριστικά στη θεία λειτουργία;

**Θρησκευτικά Γ΄ Γυμνασίου – Φύλλο Εργασίας 4^{ης} Ομάδας
Θεματική ενότητα 1. Η Χριστιανοσύνη στον σύγχρονο κόσμο**

III. «Εσείς είστε το αλάτι της γης» («Υμείς έστε τὸ ἄλας τῆς γῆς» -Μτ. 5, 13):

Ιεραποστολή και Διακονία

Όνομ/μο:

Τμήμα:

Ημ/νία:

1) «Υμείς έστε τὸ ἄλας τῆς γῆς» («Εσείς είστε το αλάτι της γης» - Μτ. 5,13) - (TPS).

-Τι σκέφτεστε για αυτή τη φράση;

-Συζητήστε το στην ομάδα.

-Παρουσιάστε τις ιδέες σας.

2) Όταν ακούτε τη λέξη «διακονία» ποιο είναι το πρώτο πράγμα που σας έρχεται στο μυαλό;

Ένας μαθητής από κάθε ομάδα να καταγράψει σε ένα χαρτί τις λέξεις που αναφέρουν τα υπόλοιπα μέλη και η ομάδα να επιλέξει 2-3 από αυτές που θεωρεί πιο αντιπροσωπευτικές για το θέμα. («Διακονία» - Ισοθύελλα-Brainstorming)

3) Σύμφωνα με τα όσα περιγράψαμε, η κάθε ομάδα να αναζητήσει σε μια μηχανή αναζήτησης στο διαδίκτυο 2-3 φωτογραφίες που φαίνεται η διακονία και προσφορά της Εκκλησίας στην κοινωνία. Η διεύθυνση της κάθε φωτογραφίας να σταλεί στο email του Ιστολόγιου, ώστε να δημοσιευτούν οι φωτογραφίες κάθε ομάδας στην επόμενη ανάρτηση. (Σύντομη ιστοξερευνήση μέσω διαδικτύου)

4) Ιεραποστολή ή μαρτυρία (TPS)

-Ανακαλύψτε την ετυμολογία και τη σημασία των λέξεων «ιεραποστολή» και «μαρτυρία» σε ένα διαδικτυακό λεξικό της νεοελληνικής γλώσσας (ενδεικτική πρόταση: http://www.greek-language.gr/greeklang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/ - τελευταία προστέλαση 11-12-2016)

-Ποιες σκέψεις σας γεννά η κάθε λέξη

-Συζητήστε τις σκέψεις σας στην ομάδα.

-Παρουσιάστε τις ιδέες σας.

5) Η κάθε ομάδα να τοποθετήσει στον Η/Υ τις ακόλουθες ετικέτες σε ορθή χρονολογική σειρά, με αρχή το παλαιότερο ιστορικά γεγονός, και να συνδέσει τις εννοιολογικές ετικέτες με τους τόπους δράσης των προσώπων. Οι ετικέτες περιέχουν τα ακόλουθα στοιχεία.

(Εννοιολογικό χάρτη με τη χρήση του λογισμικού «Cmap Tools»: <http://cmap.ihmc.us/>)

-Οι εντολές Χριστού
-Η δράση του Ιωάννη του Χρυσοστόμου στους Σκύθες
-Το έργο του αγίου Ιννοκέντριου Βενιαμίνωφ στην Αλάσκα
-Η μαρτυρία των αγίων αδελφών Κυρίλλου και Μεθοδίου στους Σλάβους
-Η οργάνωση της ιεραποστολής στην Κεντρική και Δυτική Αφρική από τον νυν Αρχιεπίσκοπο Αθβανίας Αναστάσιο (Γιαννουλάτο)
-Οι αποστολικές περιοχές του Αποστόλου Παύλου στην Ελλάδα και την Ευρώπη
-Το έργο του Μητροπολίτη Αμφιλόχιου (Τρούκου) στη Νέα Ζηλανδία
-Η δράση του αγίου Νικολάου Κασάτκιν στην Ιαπωνία

6) Αφού παρακολουθήστε προσεκτικά το video (απόσπασμα 00:00-5:18, ζωγραφίστε μία ή περισσότερες σκηνές που σας κίνησαν το ενδιαφέρον.

Όσοι επιθυμούν να εκφράσουν το υποκριτικό τους ταλέντο μπορούν να παρουσιάσουν μέσω δραματοποίησης και με αυτοσχεδίασμό την ετοιμασία ενός ιεραποστολικού έργου ή ορισμένες σκηνές από το video που παρακολούθησαμε. (Παρακολουθήση ενός πεντάλεπτου αποσπασματος από video με θέμα την ορθόδοξη χριστιανική μαρτυρία στην Τανζανία. Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=-ZvB21w0T4Y>, τελευταία προσέλαση 11-12-2016)

7) Οι ομάδες να αναζητήσουν στοιχεία στο διαδίκτυο για το έργο του νυν Αρχιεπισκόπου Τράνων και πάσης Αλβανίας Αναστασίου (Γιαννουλάτου).

Η κάθε ομάδα θα αναζητήσει κείμενα, φωτογραφίες ή video από το πλούσιο έργο του σύμφωνα με τον παρακάτω τίτλο-οδηγία. (Από τη θεωρία στην πράξη - Μελέτη περίπτωσης με ιστοεξερεύνηση στο διαδίκτυο)

4^η Ομάδα: Ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος και τα σύγχρονα πανκόσμια προβλήματα.

8) α) Μελετήστε το κείμενο που σας έχει δοθεί, β) απαντήστε τις ερωτήσεις που ακολουθούν, γ) προβληματιστείτε περισσότερο με τις φωτογραφίες και δ) προετοιμάστε επιχειρήματα με θέμα: «Ιεραποστολή: Από την προπαγάνδα στο άνοιγμα και στη μαρτυρία στα πέρατα του κόσμου – Ακολουθώντας τα ίχνη του Χριστού».

Ορίστε τους εκπροσώπους σας και πάρτε μέρος στη συζήτηση στρουγγυλής τράπεζας ως το κοινό μιας τηλεοπτικής εκπομπής.

(Επεξεργασία θεολογικών κειμένων και συζήτηση στρουγγυλής τράπεζας)

4^η Ομάδα: Ηλία Βουλγαράκη, Ιεραποστολή, Δρόμοι και δομές, (εκδ. Αρμός, Αθήνα 1989, σελ. 140).

«Με βάση το υπόδειγμα της ενανθρώπισης διαμορφώνεται το κριτήριο της προσαρμογής κι συναγονται μερικοί κείμενοι κανόνες. Όπως ο Υιός έγινε άνθρωπος χωρίς να πάψει να είναι Θεός, έτσι και κατά την προσαρμογή αποκλείεται κάθε λογής υποχώρηση ή υποστολή της χριστιανικής αλήθειας. Η από μέρους του Υιού πρόκληψη του ανθρώπου διδάσκει ότι ο Χριστιανισμός μπορεί να προσαρμοστεί σε κάθε ανθρώπινο περιβάλλον και να προσλάβει από κάθε τι που δεν είναι αιμαρτωλό. Τέλος το ότι η ενανθρώπιση έγινε για τη σωτηρία του ανθρώπου, επιβάλλει και στην κάθε πράξη προσαρμογής, να διέπεται από σωτηριολογικό κριτήριο».

Λεξιλόγιο:

Ενανθρώπιση = ο Θεός γίνεται άνθρωπος, λαμβάνει ανθρώπινο σώμα και ψυχή και ζει με τους ανθρώπους

Σωτηριολογία = λόγος που αναφέρεται στο λυτρωτικό έργο του Ιησού Χριστού

Ερωτήσεις επεξεργασίας:

1) Η ίδρυση νέας εκκλησίας σε χώρες μη χριστιανικές ποια από τα στοιχεία του τοπικού πολιτισμού μπορεί να διατηρήσει σύμφωνα με τον συγγραφέα; Να δικαιολογήσετε την άπάντησή σας.

2) Πως φαντάζεστε μια νέα τοπική εκκλησία, π.χ. αφρικανική, η οποία θα αναπτύξει τα δικά της πολιτιστικά χαρακτηριστικά;

**Θρησκευτικά Γ΄ Γυμνασίου – Φύλλο Εργασίας 5^{ης} Ομάδας
Θεματική ενότητα 1. Η Χριστιανοσύνη στον σύγχρονο κόσμο**

III. «Εσείς είστε το αλάτι της γης» («Υμείς έστε το άλας τής γής» -Μτ. 5, 13):

Ιεραποστολή και Διακονία

Όνομ/μο:

Τμήμα:

Ημ/νία:

1) «Υμείς έστε το άλας τής γής» («Εσείς είστε το αλάτι της γης» - Μτ. 5,13) - (ΤΡΣ).

-Τι σκέφτεστε για αυτή τη φράση;

-Συζητήστε το στην ομάδα.

-Παρουσιάστε τις ιδέες σας.

2) Όταν ακούτε τη λέξη «διακονία» ποιο είναι το πρώτο πράγμα που σας έρχεται στο μυαλό;

Ένας μαθητής από κάθε ομάδα να καταγράψει σε ένα χαρτί τις λέξεις που αναφέρουν τα υπόλοιπα μέλη και η ομάδα να επιλέξει 2-3 από αυτές που θεωρεί πιο αντιπροσωπευτικές για το θέμα. («Διακονία» - Ιδεοθύελλα-Brainstorming)

3) Σύμφωνα με τα όσα περιγράψαμε, η κάθε ομάδα να αναζητήσει σε μια μηχανή αναζήτησης στο διαδίκτυο 2-3 φωτογραφίες που φαίνεται η διακονία και προσφορά της Εκκλησίας στην κοινωνία. Η διεύθυνση της κάθε φωτογραφίας να σταλεί στο email του ιστολογίου, ώστε να δημοσιευτούν οι φωτογραφίες κάθε ομάδας στην επόμενη ανάρτηση. (Σύντομη ιστοξεφρέυνηση μέσω διαδικτύου)

4) Ιεραποστολή ή μαρτυρία (ΤΡΣ)

-Ανακαλύψτε την ετυμολογία και τη σημασία των λέξεων «ιεραποστολή» και «μαρτυρία» σε ένα διαδικτυακό λεξικό της νεοελληνικής γλώσσας (ενδεικτική πρόταση: http://www.greek-language.gr/greeklang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/ - τελευταία προστέλωση 11-12-2016)

-Ποιες σκέψεις σας γεννά η κάθε λέξη

-Συζητήστε τις σκέψεις σας στην ομάδα.

-Παρουσιάστε τις ιδέες σας.

5) Η κάθε ομάδα να τοποθετήσει στον Η/Υ τις ακόλουθες ετικέτες σε ορθή χρονολογική σειρά, με αρχή το παλαιότερο ιστορικά γεγονός, και να συνδέσει τις εννοιολογικές ετικέτες με τους τρόπους δράσης των προσώπων. Οι ετικέτες περιέχουν τα ακόλουθα στοιχεία.

(Ενωσιολογικό χάριτης με τη χρήση του λογισμικού «Cmap Tools»: <http://cmap.ihmc.us/>)

-Οι εντολές Χριστού
-Η δράση του Ιωάννη του Χρυσοστόμου στους Σκύθες
-Το έργο του αγίου Ιννοκέντριου Βενιαμίνωφ στην Αλάσκα
-Η μαρτυρία των αγίων αδελφών Κυρίλλου και Μεθοδίου στους Σλάβους
-Η οργάνωση της ιεραποστολής στην Κεντρική και Δυτική Αφρική από τον νυν Αρχιεπίσκοπο Αθβανίας Αναστάσιο (Γιαννουλάτο)
-Οι αποστολικές περιodes του Αποστόλου Παύλου στην Ελλάδα και την Ευρώπη
-Το έργο του Μητροπολίτη Αμφιλόχιου (Τσούκου) στη Νέα Ζηλανδία
-Η δράση του αγίου Νικολάου Κασάτικν στην Ιαπωνία

6) Αφού παρακολουθήστε προσεκτικά το video (απόσπασμα 00:00-5:18, ζωγραφίστε μία ή περισσότερες σκηνές που σας κίνησαν το ενδιαφέρον.

Όσοι επιθυμούν να εκφράσουν το υποκριτικό τους ταλέντο μπορούν να παρουσιάσουν μέσω δραματοποίησης και με αυτοσχεδίασμό την ετοιμασία ενός ιεραποστολικού έργου ή ορισμένες σκηνές από το video που παρακολούθησαμε. (Παρακολούθηση ενός πεντάλεπτου αποσπάσματος από video με θέμα την ορθόδοξη χριστιανική μαρτυρία στην Τανζανία. Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=-ZvB21w0TAY>, τελευταία προσέλαση 11-12-2016)

7) Οι ομάδες να αναζητήσουν στοιχεία στο διαδίκτυο για το έργο του νυν Αρχιεπισκόπου Τρανών και πάσης Αθβανίας Αναστασίου (Γιαννουλάτου).

Η κάθε ομάδα θα αναζητήσει κείμενα, φωτογραφίες ή video από το πλούσιο έργο του σύμφωνα με τον παρακάτω τίτλο-οδηγία. (Από τη θεωρία στην πράξη - Μελέτη περίπτωσης με ιστοεξερεύνηση στο διαδίκτυο)

5^η Ομάδα: Το μέλλον της ορθόδοξης χριστιανικής μαρτυρίας στα έθνη σύμφωνα με τις απόψεις του Αρχιεπισκόπου Αναστασίου.

8) α) Μελετήστε το κείμενο που σας έχει δοθεί, β) απαντήστε τις ερωτήσεις που ακολουθούν, γ) προβληματιστείτε περισσότερο με τις φωτογραφίες και δ) προστοιμάστε επιχειρήματα με θέμα: «ιεραποστολή: Από την προπαγάνδα στο άνοιγμα και στη μαρτυρία στα πέρατα του κόσμου – Ακολουθώντας τα ίχνη του Χριστού».

Ορίστε τους εκπροσώπους σας και πάρτε μέρος στη συζήτηση στρογγυλής τράπεζας ως το καινο μιας τηλεοπτικής εκπομπής.

(Εξεργασία Θεολογικών κειμένων και συζήτηση στρογγυλής τράπεζας)

5^η Ομάδα: Αρχιεπισκόπου Αθβανίας Αναστασίου, *Συνύπαρξη. Ειρήνη, φύση, φτώχεια, τρομοκρατία, αξίες. Θρησκευολογική θεώρηση*, (εκδ. Αρμός, Αθήνα 2015, σελ. 98-99)

« Η Ορθόδοξη Παράδοση τονίζει τον στενό δεσμό μεταξύ ανθρώπου και κτίσεως και δίνει σημασία όχι μόνο στον αγιασμό των ψυχών, αλλά στον αγιασμό ολόκληρης της φύσεως [...] Στη λατρευτική και μυστηριακή της ζωή η Εκκλησία χρησιμοποιεί την ύλη – νερό, λάδι, άρτο- και τα μεταμορφώνει σε φορείς της θείας χάριτος, αγιάζοντας ταυτοχρόνως την ίδια την ύλη. Στην κεντρική μυστηριακή έκφρασή της, τη Θεία Ευχαριστία, η Εκκλησία προσφέρει στον Θεό τον άρτο και τον οίνο, για να γίνουν σώμα και αίμα Χριστού και μετά τον καθάγιασμό τους να μεταδοθούν στους πιστούς. [...] Μαζί με τις προσφορές αυτές, η Εκκλησία, το Μυστικό Σώμα του Χριστού, προσφέρει και ολόκληρη την κτίση διακηρύσσοντας την αρμονική σχέση ανθρώπου και φύσεως».

Ερωτήσεις επεξεργασίας:

- 1) Σε ποια Μυστήρια φανερώνεται το ενδιαφέρον της Εκκλησίας για τον αγιασμό του φυσικού περιβάλλοντος; Να αιτιολογήσετε την άποψή σας.
- 2) Θεωρείτε ότι οι χριστιανοί μπορούν να συμπεριλάβουν στην αποστολή τους τον αγώνα για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος; Να δώσετε συγκεκριμένα παραδείγματα.

1) ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Τι μαθαίνουν οι μαθητές και πώς αξιολογείται

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται σε όλη τη διάρκεια της δίωρης πορείας μάθησης και αναφέρεται στη συμμετοχή του/ης μαθητή/τριας και στον έλεγχο κυρίως των ποιοτικών στοιχείων. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει συνδυασμό τεχνικών που ακολουθούν την εναλλαγή των τεχνικών διδασκαλίας. Επίσης, ελέγχεται η δυνατότητα των μαθητών/τριών να συσχετίζουν τις γνώσεις, να τις ερμηνεύουν, να τις αποκατακτούν και εν δυνάμει να τις εφαρμόζουν. «Το πρωταρχικό κριτήριο είναι τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, με αντιστοίχο δείκτη αξιολόγησης τις επιθυμητές επάρκειες, που έχουν οριστεί στο στάδιο σχεδιασμού του μαθήματος» (Οδηγός εκπαιδευτικού, σελ. 220). Η αξιολόγηση ολοκληρώνεται στο τέλος της Θεματικής Ενότητας. Κατά τη διάρκεια της πορείας μάθησης πραγματοποιούνται αξιολογικές προσεγγίσεις σε κάθε στάδιο.

Στάδιο 1: Οι μαθητές/τριες μαθαίνουν να αναγνωρίζουν τα μεγάλα προβλήματα του λάνητη, να ανακαλύπτουν το διαχρονικό διακονικό έργο της Εκκλησίας και να συνδέουν τη διακονία με την ιεραποστολή. Αξιολογείται η ενεργός συμμετοχή των μαθητών/τριων σε όλη τη διαδικασία, η ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας καθώς και ο βαθμός κατάκτησης της γνώσης κατά τη διάρκεια της αναζήτησης στο διαδικτυο φωτογραφιών που παρουσιάζουν το διακονικό έργο της Εκκλησίας.

Στάδιο 2: Οι μαθητές/τριες μαθαίνουν για το οικουμενικό όραμα της Εκκλησίας, το οποίο ακολουθεί τη διδασκαλία του Χριστού και γνωρίζουν τους βασικούς σταθμούς της νεότερης ορθόδοξης μαρτυρίας καθώς και το έργο των ιεραποστόλων. Ιδιαίτερα αξιολογείται η κατάκτηση των γνωστικών στόχων κατά τη διάρκεια επιλογής των όρων «ιεραποστολή» ή «μαρτυρία». Επίσης, η αξιολόγηση περιλαμβάνει την ορθή τοποθέτηση των εννοιών στον εννοιολογικό χάρτη καθώς και την αποτύπωση της κατάκτησης των γνωστικών στόχων μέσα από το περιεχόμενο των έργων ζωγραφικής, το θέμα και τις κινήσεις στη δραματοποίηση καθώς και την εύρεση των ιστοσελίδων των ιεραποστολικών εκκλησιών στο διαδίκτυο. Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι το έργο της ζωγραφικής και η δραματοποίηση δεν αξιολογούνται αισθητικά, αλλά ως προς την ιδέα σύλληψής του και την άμεση σχέση του περιεχομένου με τους γνωστικούς στόχους.

Στάδιο 3: Οι μαθητές/τριες αναγνωρίζουν σε συγκεκριμένα παραδείγματα τη διακονία ως βασικό κίνητρο της χριστιανικής μαρτυρίας και ειδικά μέσα από τη μελέτη περίπτωσης ενός σύγχρονου εκκλησιαστικού ηγέτη και πρωτοπόρου ιεραποστόλου, του νυν Αρχιεπισκόπου Αλβανίας Αναστασίου (Γιαννουλάτου). Σύγχρονως, εξοικειώνονται με την έρευνα των διαδικτυακών πηγών και με τον τρόπο ανάλυσης πληροφοριών από τον κυβερνοχώρο. Πιο συγκεκριμένα, αξιολογήσιμη είναι η συνεργασία εντός των ομάδων, η έρευνα και επιλογή στοιχείων καθώς και παρουσίαση του έργου του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας Αναστασίου από κάθε ομάδα.

Στάδιο 4: Οι μαθητές/τριες ανακαλύπτουν το εύρος και τη σημασία της χριστιανικής μαρτυρίας στην οικουμένη, εντοπίζουν την ολιστική προσφορά της ιεραποστολικής διακονίας και αξιολογούν τις εκπροπές της χριστιανικής ιεραποστολής. Η διδακτική δραστηριότητα της επεξεργασίας των κειμένων, ο προβληματισμός στο μήνυμα των εικόνων και η εύρεση-ανταλλαγή επιχειρημάτων εντός των ομάδων κρίνονται ως στοιχεία αξιολογήσιμα. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη συνεργασία των ομάδων, στην ανάπτυξη του κριτικού και δημιουργικού πνεύματος, στη συνθετική αξιοποίηση των κατεχόμενων ήδη γνώσεων και στη κατάκτηση νέων γνωστικών στόχων μέσα από την κριτική αποτίμηση και την παρουσίαση του κειμένου κάθε ομάδας. Επίσης, αξιολογήσιμη είναι η ενεργητική παρουσία των εκπαιδευτών των ομάδων αλλά και η συμμετοχή του κοινού στη συρογυλή τράπεζα. Στο τελικό αυτό στάδιο αποτυπώνονται τα ποιοτικά στοιχεία της ομαδικής συνεργασίας, της ανάπτυξης του κριτικού και δημιουργικού πνεύματος καθώς και της επίτευξης των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων σε όλη τη διάρκεια της μάθησης.